

www.e-rara.ch

**Silva locorum, qui frequenter in concionibus occurrere solent, omnibus
divini verbi concionatoribus, cum primis utilis & necessaria**

Luis

Venundatur Parisiis, 1586

Zentralbibliothek Zürich

Shelf Mark: RRa 166

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-26764>

Humanae naturae, post lapsum miseriae atque conditio.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

litia, malitia mulieris. Cedo quauis plagam, modo ne plagam animi. & quauis malitiam, modo ne malitiam mulieris, & cætera, quæ sequuntur. Quæ omnia non ad omnes mulieres, sed ad quarundam malitiam potissimum pertinent: quibus cohabitare non solum periculosissimum, sed etiam molestissimum est. Capite verò sequenti, de utroque mulierum genere malarum scilicet, & bonarum copiose loquitur.

*Humana natura, post lapsum miseria
atque conditio.*

Gregor. **H**omo, qui si non peccasset, etiam carne spiritualis futurus erat, factus est peccando etiam mente carnalis. Quare sola cogitat corporalia. Gregorius Moralium libro. 5. capite.

24.

Culpæ suæ pœnaliter subdita natura nostra, iam extra naturam suam facta est. Greg. mor. lib. 8. c. 11.

Iob. 15.

Super illud, Ut iustus appareat natus de muliere, sic Gregor. Quomodo iustus apparebit, qui de illa natus est, quæ exitit iniustitiæ propinatrix. Greg. mor. lib. 12. c. 15.

Quia humanæ naturæ ramus putruit in radice, ideo in conditionis suæ viriditate non subsistit. Gregorius Moral. libro. 10. capite. 8.

August.

Humanæ naturæ corruptelam declarat D. Augustinus hoc exemplo. Arbor erat pirus in vicinia vineæ nostræ pomis onusta, nec forma, nec sapore illecebrosus. Ad hanc excutiendam atque asportandam nequissimi adolescentuli perreximus nocte intempesta, & abstulimus inde onera ingentia, non ad nostras epulas sed vel proicienda porcis, etiam si aliquid inde comedimus, dum tamen fieret à nobis, quod liberet, quod non liceret. Ecce cor meum Deus meus, ecce cor meum, quod miseratus es in imo abyssi. Dicat tibi nunc ecce cor meum, quid ibi quærebat, ut essem gratis malus, & malitiæ meæ causa nulla esset nisi malitia. Fœda erat, & amaui eam: Amaui perire, amaui defectum meum, August. confes. lib. 2.

Quis

Quis fecit me? non ne Deus meus? non tātum bonus, sed ipsum bonum? Vnde igitur mihi male velle, & bene nolle, vt esset cur iuste pœnas luerem? Quis in me hoc posuit, & inseruit mihi plantarium amaritudinis, cum totus fierē à dulcissimo Deo meo? Si diabolus autor, vnde ipse diabolus? Quod si & ipse peruersa voluntate ex bono Angelo diabolus factus est, vnde & in ipso, voluntas malā qua diabolus fieret quando totus Angelus à conditore optimo factus esset bonus? His cogitationibus deprimebar iterum, & suffocabar. August. confes. lib. 7. animi sui æstus ære cōuersionem declarans.

¶ Maximam hominum vanitatem esse credidit, Propheta cum dixit. Veruntamen vniuersa vanitas omnis homo viuens. Quid enim maius dici potuit, quam illum non modo vanitatem, sed vniuersam vanitatem appellare? Item illud, Veruntamen vani si lii hominum, &c. Quid quæso vanius eo, qui quoniam strutionis, aut alterius auis pennā in pileo gestat, penna ipsa leuior incedat hac re tam vana gloriam à spectatoribus aucupetur? seq; propter hoc spectabilem omnibus esse credat? COLLE. Psal. 38.

Naturæ corruptio quanta sit, vel hoc argumento colligi potest, quod inter accipitres ij etiam qui viribus & corporis magnitudine præstant: etiam si feri, & siluestres sint, triginta tamen dierū spatio, aut paulò plus ita ad homines assuescūt, vt in sublime, ac pene super nubes volantes, ad vocantis manum & vocem securi auolent, adeò naturalem feritatem paucorum dierum consuetudine dediscunt: homo autem post triginta & eo plus annos seruata pudicitia, adhuc stimulis carnis frequenter impetitur: vixque naturalem eius pruritum ac titillationem euadere potest. Psal. 61.

Miro modo natura per peccatum inuersa est. Rationis enim erat affectus animi dirigere, qui natura sua cæci sunt: modo vero vsque adeo homo affectuum suorum imperio addictus est, vt rationis id plerisque munus sit, non affectus dirigere, sed affectibus obsequi, hoc est, viā querere, qua affectibus & cupiditatibus impune & suauiter indulgere possit. Quò fit, vt ratio ipsa, à conditionis suæ nobilitate degenerans, in carnis quodammodo naturā versa sit. Sicut enim, qui adhæret meretrici, vnum cum ea corpus efficitur: ita cum ratio adhæret carni, caro quodammodo & ipsa

fit, vel (quod grauius est) vilissimum carnis mancipium, dum vim omnem suam in explendis carnis cupiditatibus impendit, quæ tamen antea Deo adhærens vnus cum eo spiritus erat.

Ecc. 42.

Ecc. 17.

Abyssum, & cor hominis inuestigauit. Per cor hominis nõ tam cogitationes hominis (quas qui habet intelligit) quàm malitiã humani cordis (quæ soli Deo nota est) intellexit. De qua idem alibi ait, Quid nequius, quàm quod excogitauit caro & sanguis? Et illud. Ipse enim sciebat quid esset in homine. Tria igitur hæc inter se comparantur, Deus, abyssus, & militia cordis humani quæ per peccatum contigit. Hæc autem consideratio veram cordis humilitatem, timorem castum, & sollicitam sui custodiam parit: cum talem intra se hospitem gerere pius homo animaduertit.

Mirabile dictu est quantum homo & intelligat, & ferueat ad humana quantumque langueat & torpeat ad spiritualia atque diuina. Ad illa linceos oculos, & aquilarum alas, ad hæc vero talpa cæcior & testudine tardior est: cum illa tamen leuissima ista, & maxima, & summa sint. Vnde ergo hæc tanta peruersitas? Nimirum ex lapsu naturæ per peccatum: Ante peccatum enim homo sicut ad supernaturalia & diuina destinatus erat: ita supernaturalia quoque dona & instrumenta ad hunc finem acceperat: Vbi verò in peccatum lapsus fuit, his cœlestibus donis, quibus instructa natura erat, spoliatus est. In hoc igitur statu positus, nihil mirum si ad spiritualia torpeat, ad naturalia vero solertissimus, atque promptissimus sit. Sicut aqua natura & sponte sua deorsum fertur, quæ tamen nisi arte & ingenio sursum ferri non potest: ad hunc modum (vt D. Thomas ait) homo sibi ipsi relictus, ad opera naturæ suæ conuenientia habilis atque propensus est: ad supernaturalia verò nisi aliunde inuenitur ineptus. Ante peccatum enim in regione diuini amoris positus, erat, modo vero in regione proprii amoris vitam agit: ideoque se supra omnia diligit, se in omnibus quærit, ad se omnia ordinat, propter sua commoda captanda: aut incommoda vitanda, terras & maria lustrat: ferrum & ignem non veretur, dummodo corporis cõmoditatibus aut voluptatibus consulat: qui tamẽ, vix vnus diei ieiunium propter Deum sustinet.

Sicut intra venas silicis ignis quodammodo later: qui tamen ferro ictus, foris erumpit: ita intra viscera nostra later ignis concupi-

cupiscentiæ: qui tamen oblaris occasionibus excitatur: dum aut
ea videmus aut audimus siue tractamus, quæ hunc ignem ex-
cutiant, vt omittam interim eam esse cupiditatis nostræ mali-
tiam, vt interdum etiam sine externo aliquo obiectu vi sua ex-
citeret. De hoc enim illud accipiendum videtur, Non credas *Ecc. 12.*
inimico tuo in æternum: sicut enim aramentum, sic eruginat
nequitia illius: (hoc est ex se rubiginem producit) & si humilia-
tus vadat curuus, adijce animum tuum, & custodi te ab illo.
Aprissima similitudine naturæ nostræ corruptelam significauit:
quæ ita per peccatum laesa est, vt etiam si externa vi ad malum
non impellatur: ipsa tamen ex se variarum cupiditatum ferru-
ginem generet. Hinc illud, sensus enim & cogitatio cordis hu-
mani ad malum prona sunt, ab adolescentia sua. Quod autem *Genes. 2.*
ait, non credendum esse huic inimico (hoc est corpori nostro
in æternum) significat nunquam hominem in hac vita ad eum
virtutis gradum pertingere posse, vt non illi ab hoc hoste ti-
mendum sit. Cupiditas enim in hac vita minui potest, finiri non
potest.

Quis sit humanæ naturæ status post peccatum, vnico verbo
declarat Propheta, cum dicit. Et recordatus est quia caro sunt. *sp. p. sal. 77.*
v. & n. r. Quauis enim homo carne constet & spiritu, spiritus
tamen carni immersus, caro quodammodo sit, imo mancipium
carnis suæ. Vnum quodque enim recipitur, admodum recipien-
tis: eiusque naturam participat. Sic videmus, ferrum in ignem
coniectum, ignem quodammodo fieri: & odoriferam aquam
cœno admixtam, odorem suum amittere.

Ea est peccati deformitas & malitia (quo videlicet Deū in quo
vivimus, mouemur, & sumus, propter vilissimum terrenarum re-
rum puluerem contemnimus) eaque rursus in natura lapsa ad
hoc tantum malum procliuitas, vt D. August. Manicheorum erro-
re seductus, ad trigessimum vsque vitæ annum misis, & incredibi-
libus penè modis se dicat dies noctesque exercitatum, huius tan-
ti mali causam inquirens. Neque enim vlla ratione sibi persuade-
re poterat, hoc tantum malum (hoc est naturam sic ad mala pro-
cliuem) à summo bono creatam: qui plane bonus, & summe bo-
nus, bona omnia fecit. Vnde ait.

Quia nō audebat anima mea, vt ei displiceret Deus meus no-
lebat

lebat esse tuum, quidquid ei displicebat. Qua de re multa is confessionum lib. 7. cap. 5. & sequentibus disputat. His igitur eruditissimi viri cruciatibus intelligimus, quanta sit peccati deformitas & malitia, & quanta naturæ lapsæ ad malum pronitas: quam tamen bonus Deus bonam fecit: sed Diabolus peccati adinuentor infecit, & sibilo serpentis afflatam, ad innumeras scelerum species procliuem fecit.

Naturam lapsam, & humanum cor D. Augustinus Confessionum libro. 2. capite. 2. limosæ alicui lacunæ appositissimè comparat: ex qua exhalantur nebulae de limosa concupiscentia carnis, & scatebra pubertatis, quæ obnubilant, & obfuscant hominis mentem.

Iob. 7. Quare, ait sanctus Iob, Posuisti me contrarium tibi: miseranda certe conditio, quod sic conditoris nostri imperio repugnemus. Subijciamus huius rei exempla. Cum Dominus filios Israël ad expugnandam Cananæorum terram procedere iubebat, magno timore perterriti, nullo modo illuc ascendere, sed in Ægyptum regredi contenderunt. At cum Dominus propter eorum perfidiā eos ab hoc itinere reuocasset, tunc aduersus imperium Domini & Moysi illò ascenderunt. Sic etiam, quo tempore Dñs sabbata & leges suas seruare præcipiebat, inobedientes extiterunt: modo vero cū eos ab hac obseruantia reuocat, pertinaciter eas obseruāt.

Videmus passim ægrotos quibus cum frigidæ potus esset maxime noxius, cibis autem propter summam imbecillitatē longa inedia contractam, maxime necessarius, tamen frigidam auertere me sitire, & cibum, supra quam dici potest, horrere, atque fastidire. Hoc autem exemplo naturæ lapsæ morbus appositissime significatur: qui facit, ut vitia, quæ mortem animæ inferunt, vehemēter sitiamus, pietatis autem & iustitiæ opera, quibus salus & vita nostra continetur, supra modum fastidiamus. Huius enim rei gratia sanctus ille aiebat, Quare me posuisti contrarium tibi? &c. quia videlicet, quod tu vis, ego nolo: quod tu non vis, ego volo: nec volo modo, sed sitienter etiam appeto.

Vidi aquæ dulcissime & suauissimæ puteum, iuxta littus maris positum: Quadam verò die præter omnium spem, atque solitum aquarum fluxum, ita inundaui mare, ut puteum falsa aqua impleret. Quo factū est, ut putei aqua, quæ dulcis erat, salcedine illam

illam diutius retineret. Hac quoque imagine naturæ lapsæ morbus poterit designari, quæ ante lapsum purissima erat, nullamque peccati falsedinem retinebat: post lapsum verò pristina dulcedine, & puritate amissa, eius peccati saporem & naturam refert, quo infecta fuit.

Quemadmodum si rabiosus canis morsu hominem imperat, similem sui facit ita cum antiquus serpens morsu, & afflatu suo hominem infecit, sui similem, hoc est, in Serpentem quodammodo vertit: hoc est, virulentissimum, nocentissimū, callidissimūq; fecit. Hinc tot in hominibus doli, tot fallaciæ, tot fraudes, &c. *Iob 30. Exech. 2.* Hinc sanctus Iob, Frater, inquit, sui Draconū, &c. Et ad Ezechielem Dominus, Cum Scorpionibus habitas. Adde, quod quemadmodum pij, quos Deus inhabitat, divini quodammodo fiunt: ita etiam quos Dæmon inhabitat, sui similes, hoc est, superbos, inuidos, mendaces, & crudeles efficit.

Ne te Vulgi iudicia & perditorum hominum facta, dicta, & exēpla moueant: humanæ naturæ statum, post illum communem lapsum contemplare: deprehendesque illam talem relictam esse, quale fuerit horologium extra leges & ordinem suum dispositū, quod perperam temporum spatia designat. Qualis cythara, nervis nullo adhibito temperamento sonantibus: cuius sonitu nihil insuavis: talis ergo humana natura post peccatum relictæ fuit. Cur ergo tantopere errores, & deliramenta hominum miraris? cur tam acriter aduersus peccantes (non sine superbix, forsitan supercilio) indignaris? Vera enim iustitia compassionem, falsa vero indignationem habet.

Anima.

IN vanum accipit animam, qui sola præsentia cogitat, & quæ *Gregor.* sequuntur in perpetuum non attendit, & qui eius viram negligit, & ei curam carnis anteponit: Non autem accipit eam in vanum, qui ad eius vtilitatem intentione continua referunt quæcunque corporaliter operantur. *Greg. mor. lib. 7. c. 19.*

Iubet Dominus vt ægtotus portet lectum: quia quem Dominus sanat, contumelias carnis post modum tolerat, qui prius in eius desideriis quiescebat. *Greg. mor. lib. 23. c. 23.*

Quo